EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.6.7
SEK(2011) 826 galutinis

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Švedijos 2011 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone

dėl atnaujintos 2011–2014 m. Švedijos konvergencijos programos

{SEK(2011) 735 galutinis}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Švedijos 2011 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone

dėl atnaujintos 2011–2014 m. Švedijos konvergencijos programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 9 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas.

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[3], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką.

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 OL C , p. .
3 2011 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimu 2011/308/ES taikytina 2011 m.

(3) 2011 m. sausio 12 d. Komisija priėmė pirmąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas naujas ekonomikos valdymo ES ciklas ir pirmas *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“.

(4) 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino fiskalinio konsolidavimo ir struktūrinių reformų prioritetus (atsižvelgdama į 2011 m. vasario 15 d. ir kovo 7 d. Tarybos išvadas ir Komisijos metinę augimo apžvalgą). Ji pabrėžė, kad pirmenybę reikia teikti patikimų biudžetų ir fiskalinio tvarumo atkūrimui, nedarbo mažinimui reformuojant darbo rinką ir naujoms ekonomikos augimo skatinimo priemonėms. Ji paprašė, kad valstybės narės šiuos prioritetus įgyvendintų konkrečiomis priemonėmis ir jas įtrauktų į savo stabilumo ar konvergencijos programas ir į nacionalines reformų programas.

(5) 2011 m. balandžio 29 d. Švedija pateikė 2011 m. atnaujintą 2011–2014 m. konvergencijos programą ir 2011 m. nacionalinę reformų programą. Šios dvi programos vertintos vienu metu.

(6) Prieš 2008–2009 m. ekonomikos krizę Švedijos ekonomika, skatinama tiek vidaus paklausos, tiek grynojo eksporto, tvirtai augo daugiau kaip dešimtmetį. Kadangi ekonomika buvo orientuota į eksportą, o finansų sektorius didelis, ją stipriai paveikė 2008 m. išorės paklausos nuosmukis ir finansų rinkų įšaldymas, dėl to 2009 m. BVP susitraukė 5,1 %, ir nedarbo lygis nuo maždaug 6 % išaugo iki daugiau kaip 9 %. Dėl patikimos pradinės pozicijos, kai nereikėjo didelio koregavimo namų ūkių, bankų ir viešajame sektoriuose, taip pat dėl tinkamo pinigų ir fiskalinės politikos atsako nuosmukis truko gana trumpai ir daugiausia paveikė į eksportą orientuotą gamybos sektorių. Pasaulio prekybai atsigaunant, Švedijos ekonomika labai tvirtai ir visuotinai atsigavo – 2010 m. realusis BVP pakilo 5,5 %. Dėl bendro automatinių stabilizatorių ir diskrecinių priemonių poveikio fiskalinis balansas iš 3,7 % BVP pertekliaus 2007 m. pasikeitė į 0,9 % BVP deficitą 2009 m., o 2010 m. vėl užregistruotas balansas.

(7) Remdamasi atnaujintos konvergencijos programos vertinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos biudžeto projekcijos, yra iš esmės patikimas, išskyrus 2012 m., kai jis pernelyg palankus. Atnaujintoje konvergencijos programoje apibrėžta tinkama biudžeto strategija, nes ji padėtų per ciklą pasiekti Švedijos vidutinės trukmės tikslą, kuris yra 1 % BVP perteklius. Taip būtų užtikrinta tam tikra atsarga, kad per būsimus nuosmukius nebūtų pažeista 3 % BVP pamatinė vertė. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus perteklius nuo 0,6 % BVP 2011 m. išaugs iki 3,7 % BVP 2014 m. (paskutiniaisiais programos metais). Šis pagerėjimas daugiausia būtų susijęs su numatomu stipriu ekonomikos augimu, nes programoje tais metais nenumatoma jokių konsolidavimo priemonių. Biudžeto tikslams kylanti rizika iš esmės subalansuota. Kadangi programoje pateikta 2011 m. pajamų prognozė gana atsargi, biudžeto vykdymo rezultatai šiais metais galėtų būti šiek tiek geresni, tačiau tam tikra neigiama rizika biudžeto projekcijoms nuo 2012 m. kyla dėl palankių makroekonominių prielaidų. Kadangi Vyriausybė nurodė, kad 2011 m. biudžeto įstatyme numatytos tolesnės ekspansinės fiskalinės priemonės (įskaitant penktąjį mokesčio kredito dirbantiesiems schemos žingsnį, tolesnį valstybės pajamų mokesčiu neapmokestinamos sumos didinimą, mažesnį PVM restoranų paslaugoms ir mažesnius pensijų mokesčius) galėtų būti įgyvendinamos nuo 2012 m., jei būtų pakankamai fiskalinių galimybių, kyla rizika, kad bus laikomasi procikliškos fiskalinės politikos.

Turint omenyje demografinę perspektyvą, Švedijai svarbu toliau laikytis vidutinės trukmės tikslo.

(8) Galimo nestabilumo šaltinis – dabartinė padėtis būsto ir hipotetinio kreditavimo rinkose. Per finansų krizės piką įvykus trumpai ir švelniai korekcijai, būsto kainos Švedijoje, kitaip nei kitose šalyse, vėl pradėjo tvirtai kilti – ši tendencija būdinga nuo XX a. dešimtojo dešimtmečio antros pusės ir šiuo metu kainos yra aukštesnės negu kada nors anksčiau. Didelis būsto kainų didėjimas atitinka didėjantį namų ūkių įsiskolinimą, kuris 2010 m. viduryje sudarė apie 170 % disponuojamų pajamų – tai yra rekordinis dydis. Be to, už didelę hipotekinių paskolų dalį mokamos kintamosios palūkanos ir jų amortizacija maža. Dėl to Švedijos namų ūkiai tampa labai neatsparūs palūkanų normų didėjimui arba užimtumo problemoms. Didelė būsto rinkos korekcija galėtų turėti neigiamų pasekmių makroekonominiam stabilumui, nes namų ūkiai būtų priversti stabdyti vartojimą, kad subalansuotų savo biudžetus, ir Švedijos bankams išaugtų finansavimo sąnaudos.

(9) Švedijos darbo rinkoje ne ES piliečių ir jaunimo padėtis gana prasta, palyginti su ES vidurkiu. Labai svarbu toliau gerinti jų padėtį darbo rinkoje, siekiant ilguoju laikotarpiu padidinti bendrą užimtumo lygį ir gerinti darbo pasiūlą, kad būtų sprendžiamas demografinis visuomenės senėjimo uždavinys. Šiuo metu Švedijos Vyriausybė įgyvendina įvairias reformas, kad pagerintų abiejų grupių užimtumo padėtį, pvz., skiria daugiau lėšų konsultavimui, etatams darbo patirčiai įgyti, profesiniam suaugusiųjų mokymui, praktikantų mokymo konsultavimui, tikslinėms darbo užmokesčio subsidijoms ir tinkamesniems švedų kalbos kursams. Naujausi statistiniai duomenys aiškiai rodo, kad Švedijos darbo rinka visapusiškai gerėja, išskyrus užsienyje gimusių moterų padėtį.

(10) Komisija įvertino konvergencijos programą ir nacionalinę reformų programą[4]. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Švedijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų. Jos nuomone, programomis tinkamai sprendžiami pagrindiniai Švedijos uždaviniai. Nors Vyriausybės fiskalinė strategija toliau laikytis vidutinės trukmės tikslo yra tinkama, vis dėlto nuo 2012 m. reikia veikti apdairiai, kad augimui palankiu laikotarpiu fiskalinė politika netaptų pernelyg laisva. Reikėtų įvertinti makroekonominio disbalanso riziką, visų pirma dėl būsto kainų ir namų ūkių įsiskolinimo kylančią riziką. Be to, reikia stebėti ir gerinti pažeidžiamų grupių asmenų, visų pirma jaunimo ir užsienyje gimusių moterų, dalyvavimą darbo rinkoje.

(11) Atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2011 m. atnaujintą Švedijos konvergencijos programą ir nuomonę[5] pateikė visų pirma toliau pateikiamos rekomendacijos 1 punkte. Atsižvelgdama į 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, Taryba išnagrinėjo Švedijos nacionalinę reformų programą,

---

4 SEC(2011) 735.

5 Numatyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 3 dalyje.

REKOMENDUOJA Švedijai 2011–2012 m. imtis šių veiksmų:

(1) Vykdyti tokią fiskalinę politiką, kad ir toliau būtų laikomasi vidutinės trukmės tikslo ir būtų vengiama procikliškos fiskalinės politikos dabartinio ekonomikos pakilimo laikotarpiu.

(2) Imtis prevencinių veiksmų makroekonominei rizikai, susijusiai su kylančiomis būsto kainomis ir namų ūkių įsiskolinimu, mažinti, įskaitant hipotekinio kreditavimo sistemos reformas, nuomos reguliavimą, nekilnojamojo turto apmokestinimą ir statybų leidimų išdavimą.

(3) Stebėti ir gerinti jaunimo ir kitų pažeidžiamų grupių asmenų dalyvavimą darbo rinkoje.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas